

WŁĄCZ MYŚLENIE!

Autor scenariusza: Maria Piotrowska

Blok tematyczny: Ukwiecony sad

Scenariusz nr 3

I. Tytuł scenariusza zajęć: Sady Mazowsza.

II. Czas realizacji: 2 jednostki lekcyjne.

III. Edukacje (3 wiodące):

- przyrodnicza,
- plastyczna,
- polonistyczna.

IV. Realizowane cele podstawy programowej:

- **Edukacja przyrodnicza:**
  - Wymienia rośliny typowe dla wybranych regionów Polski - 6.4
- **Edukacja plastyczna**
  - Korzysta z przekazów medialnych, stosuje ich wytwory w swojej działalności twórczej – 4.1b
- **Edukacja polonistyczna**
  - Uważnie słucha wypowiedzi i korzysta z przekazywanych informacji- 1.1 a
  - tworzy wypowiedzi w formie ustnej i pisemnej– 1.3a

V. Metody:

- pokaz,
- pogadanka,
- obserwacja,

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

- burza mózgów.

VI. Środki dydaktyczne

- **do e - doświadczenia:** różne odmiany jabłoni (ilustracje kwiatów, całych drzew, owoców), naturalne okazy
- **inne:** kwiaty jabłoni, plansze z budową rośliny i kwiatu jabłoni

VII. Forma zajęć: grupowa, indywidualna.

VIII. Przebieg zajęć:

- **Część wprowadzająca – warunki wyjściowe.**
  - Rozmowa z dziećmi o jabłoniach- układanie puzzli np. kwiat jabłoni, owoce.
- **Zadanie otwarte.**
  - Po co sadzimy jabłonie?
- **Część warsztatowa.**
  - Nauczyciel zawiesza na tablicy planszę z namalowaną rośliną- wyodrębnienie wszystkich części (budowa drzewa).
  - Rozmowa o walorach smakowych owoców jabłoni, porównywanie smaku różnych odmian jabłek. Sporządzanie listy produktów otrzymywanych z jabłek – praca w grupach.
  - Oglądanie naturalnych okazów kwiatów np. jabłoni. Zwrócenie uwagi na kolor, kształt, zapach, wielkość kwiatka.
  - Oglądanie planszy z przekroju kwiatka jabłoni.
  - Rozłożenie jednego kwiatka na części i wyróżnianie: płatków korony, zielonych działek kielicha, pręcików z pylnikami, słupka – praca w grupach.
  - Obserwowanie przez lupę kwiatów jabłoni.
- **E – doświadczenie (załącznik do scenariusza zajęć)**
- **Pytania/ zadania/ inne czynności utrwalające poznane wiadomości:**
  - Opisywanie pisemne kwiatka jabłoni na podstawie obserwacji własnej uczniów.

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

Człowiek - najlepsza inwestycja

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

- **Dodatkowe pytania/ zadania/ czynności dla ucznia:**
  - **zdolnego:** wymień poszczególne części kwiatka,
  - **wymagającego pomocy:** narysuj kwiat jabłoni,
  - **dziewięcioletniego:** narysuj model kwiatka i podpisz poszczególne części,
  - **ośmioletniego:** opisz, do czego wykorzystujemy jabłka.
- **Podsumowanie zajęć.** Układanie różnych nazw jabłoni z rozsypanki literowej: Szampion, Lobo, Gloster, Kortland, Reneta.

Człowiek - najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

Załącznik e- doświadczenia do scenariusza nr 3

I. Tytuł e – doświadczenia: Sady Mazowsza.

II. Zakres doświadczenia: Sady owocowe.

III. Cel doświadczenia: Zapoznanie uczniów z zagłębem sadów owocowych w Polsce.

IV. Hipoteza doświadczenia: Gdzie znajdują się największe sady owocowe w Polsce?

V. Spodziewane obserwacje/wnioski ucznia: W Polsce największe zagłębienie sadów owocowych znajduje się na Mazowszu w okolicy Grójca.

VI. Wniosek z doświadczenia: Polska to jeden z największych w Europie producent jabłek.

Obraz	Dźwięk
Przywitanie dzieci i wstęp do doświadczenia (kadr na aktora), a następnie pokazanie na mapie Grójca,	Cześć! Do Japonii jeździ się oglądać kwitnące wiśnie. Tymczasem w Polsce kwitną również morele, brzoskwinie, śliwy, czereśnie, grusze i przede wszystkim jabłonie. Na przełomie kwietnia i maja hektary drzew owocowych wyglądają bajkowo. By je zobaczyć, wystarczy wybrać się w okolice Grójca. Do największego sadu nowoczesnej Europy.
Aktor opowiada o widoku sadów z jabłoniąmi. Pokazanie odmian jabłoni wymienionych w tekście (mogą być to również zdjęcia)	Jak okiem sięgnąć, widać tylko szpalery owocowych drzew. Niektóre wspinają się na niewielkie pagórki i spływają z nich biało-zielonym welonem liści oraz kwiatów. Inne stoją karnie w równych szeregach. Rozciągający się między Tarczynem, Grójcem, Warką i Białą Rawską region to królestwo jabłoni. „Kto nie potrafi rozróżniać ich odmian, ma zawsze kłopoty ze znalezieniem drogi – Bo ludzie tak tu objaśniają kierunki: Dojeżdżasz do szampiona, skręcasz w prawo, za trzysta metrów będzie gala, tu kierujesz się w lewo,

Człowiek - najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

	a przy starym boskopie będziesz na miejscu”.
Aktor opowiada krótką historię powstawania sadów – pokazanie portretu królowej Bony, a następnie dwór czy klasztor.	Pierwsze sady w okolicach Grójca powstały w XVI wieku. Podobno królowa Bona dostała tu duże ziemie, które przeznaczyła na drzewa owocowe. Jabłonie rosły też przy dworach, klasztorach, na plebaniach. Dziś Polska jest jednym z największych producentów jabłek na świecie; aż 40 procent zbiorów pochodzi spod Grójca. Ale kariera tutejszych sadów rozpoczęła się na dobre dopiero po II wojnie światowej. Wcześniej był to po prostu region rolniczy – spiżarnia Warszawy. Warzywa, owoce, mleko, jajka dowożono do stolicy kolejką wąskotorową. Pierwsze jej odcinki zaczęto zamykać pod koniec lat 60. Dziś wpisana na listę zabytków techniki kolejka kursuje czasami między Piasecznem a Tarczynem.
Pokazanie odmian jabłoni wymienianych w tekście.	Pod koniec kwietnia jabłonie zaczynają kwitnąć. Odmiana Empire ma biały kolor, Szampion różowawy, a Idared domieszkę żółci. Nieco inna jest pora kwitnienia poszczególnych odmian. Wiele zależy od pogody. Średnia dla całego kraju to termin między 7 a 10 maja, ale tym razem wiosna przyszła wyjątkowo wcześnie. Co ciekawe, pąki kwiatów zawiązują się w lipcu poprzedniego roku. Gdy jest mało owoców, pąków powstaje więcej, gdy dużo – wtedy zawiązuje się mniej kwiatów. Większość rosnących pod Grójcem jabłoni jest samopylna – sady są tak liczne, że wystarczy silniejszy wiatr, by krążący w powietrzu pyłek dotarł do kwiatów – ale takie drzewa dają owoce z mniejszą ilością pestek. A im pestek więcej, tym większe jabłko. Owady wspomagają zapylenie. Jabłonie pachną słodko, choć bardzo delikatnie. W wiosenny wieczór ta woń jest upajająca.

Człowiek - najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

WŁĄCZ MYŚLENIE!

Wniosek/ wyjaśnienie/ podsumowanie	Sadowników bardzo interesują prognozy pogody. Bo grad może zniszczyć kwiaty. Groźne są też przymrozki. Do walki z nimi służy... woda. Kiedy przychodzi mróz, system zraszaczy opryskuje drzewa. Woda jest cieplejsza od powietrza, co chroni kwiaty przed zmarznięciem. Czasem podczas kwitnienia jabłoni spada śnieg. Widok drzew białych od kwiatów, a ziemi – od śniegu, jest niezwykły, ale sadowników nie cieszy. To tylko kilka dni w roku kiedy kwitną jabłonie, ale jakże czarodziejskich.

Człowiek - najlepsza inwestycja

KAPITAŁ LUDZKI
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI
FUNDUSZ SPOŁECZNY

